

నాడు నవ్విపోయిన పల్లె నేడు సంతోష 'జలాల్లో' తేలియాడుతోంది

రాత్రింబవళ్లు నీళ్ల నీళ్లు!

(ఎం.నారాయణరెడ్డి/హైదరాబాద్)
 తీవ్రకరువుతో గోతు తడుపుకొనెందుకు కూడా గుక్కెడు నీళ్లు దొరకని పరిస్థితులతో రాష్ట్రంలోని వేలాది గ్రామాలు, పట్టణాలు సతమతమవుతుంటే చిత్తూరుజిల్లా సోమ్మా మండలం సీలయ్యగారిపల్లెలో మాత్రం 24 గంటలపాటు నీటి సరఫరా నిరాటంకంగా కొనసాగుతున్నది. వన్యప్రాణుల పరిరక్షణ

విద్యుత్తో నిమిత్తంలేని ఎన్జిఆర్ఐ కొత్త పథకం

లను ఏర్పాటు చేయాలనే హైదరాబాద్లోని 'జాతీయ భూభౌతిక పరిశోధనా సంస్థ(ఎన్ జిఆర్ఐ)' శాస్త్రవేత్తల కొత్త ఆలోచన ఆ పల్లె

ఎన్జిఆర్ఐ శాస్త్రవేత్తలు సైలెట్ ప్రాజెక్టు కింద కేవలం రూ. 21.96లక్షలతో ఈగ్రామ సమీపంలో చేపట్టిన కృత్రిమ జలసంరక్షణా కార్యక్రమం విజయవంతంకావడం విశేషం. రెండేళ్ల కిందటివరకూ ఆ గ్రామంలో నాలుగు గిడువందల అడుగులవరకూ బోరుబావులు తవ్వినప్పటికీ చుక్కెడునీరు లభించని పరిస్థితి ఉండేది. ఎన్జిఆర్ఐ కృషి ఫలితంగా నేడు ఆ గ్రామప్రజలు విద్యుత్ సరఫరాలో నిమిత్తంలేకుండా నిత్యావసరాలకు కావాల్సినన్ని నీళ్లను పొందగలుగుతున్నారు. ప్రాజెక్టులో భాగంగా నీళ్లసేకరణకుతప్పిన బావి(రిసెర్వ్ వెల్) గుట్టలపై ఉండడం వల్ల, బావిలోని నీరు తోడటానికి విద్యుత్అవసరంలేకుండా పోయింది. ఈ ప్రాజెక్టును చేపట్టేముందు ఆ గ్రామాన్ని సందర్శించిన ఎన్జిఆర్ఐ శాస్త్రవేత్తలు తాము వినూత్నమైన రీతిలో చేపట్టే పనులను ప్రాజెక్టుతో 24 గంటలపాటు నీటిని సరఫరా చేస్తామని చెబితే అది అసాధ్యమని నవ్విస్తూ గ్రామప్రజలు, రెండేళ్లలోనే అనుభవంగా ఈ పథకం విజయవంతం కావడంతో సంప్రమానశూన్యాలలో తేలియాడటమేకాకుండా నిత్యం ఏ ఇబ్బంది లేకుండా నీరు వాడుకుంటున్నారు. కేంద్ర గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ ఆధ్వర్యంలోని 'రాజీవ్ గాంధీ నేషనల్ డ్రింకింగ్ వాటర్మిషన్' ఆర్థికసహాయంతో సైలెట్ ప్రాజెక్టుగా చేపట్టిన ఈ కృత్రిమ జల (మిగతా 2వ పేజీలో)

సీలయ్యగారి పల్లెలో కృత్రిమ జల సంరక్షణా కేంద్రం నిర్మాణంలో ఉన్నప్పటి దృశ్యం

కోసం ఏర్పాటుచేసిన ప్రత్యేక సంరక్షణా కేంద్రాలవలెనే, గ్రామీణప్రాంతాల అవసరాలకు కావాల్సిన మండినీటి నిల్వలను కాపాడాలంటే భూగర్భజలాల్ని పరిరక్షించేందుకు కూడా చిన్న చిన్న ప్రత్యేక సంరక్షణ కేంద్రా

పాలిట వరంగా మారింది. రాష్ట్రప్రభుత్వం కూడా ఇప్పటివరకూ దాదాపు 5 దశల్లో రూ.1588కోట్ల ఖర్చుతో 'నీరు-మీరు'వంటి జలసంరక్షణ కార్యక్రమాలు చేపట్టినా అవి పెద్దగా సఫలీతాలు ఇవ్వకపోయినప్పటికీ,

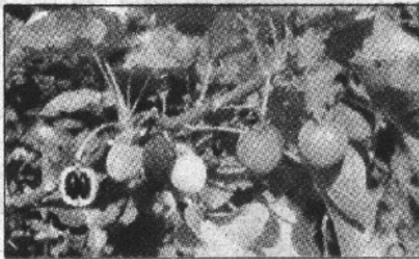
అద్భుత వనరులు

అడవి ఆముదం, కానుగ

(వార్త సైన్స్ బ్యూరో)

దేశ ప్రగతితోపాటు ప్రజల జీవన ప్రమాణాలను కూడా శక్తివనరుల వినియోగం ఆధారంగా గణిస్తున్నారు. భారత్ వంటి అధిక జనాభా ఉన్న వ్యూహాన దేశాల్లో పర్యావరణ సమతుల్యతను కాపాడుతూ, ప్రజల ఆర్థిక పరిస్థితులను మెరుగుపరచాలంటే గ్రామీణప్రాంతాల అభివృద్ధి తప్ప మరో

మార్గం లేదు. వంట పెరుకు, ఇతర అవసరాలకు విపరీతంగా చెట్లను నరికివేయడం వల్ల ఒక వైపు అడవుల వైశాల్యం తగ్గిపో వడంలోపాటు, తత్ఫలితంగా పర్యావరణ సమతుల్యత దెబ్బ తిని తీవ్రమైన కరువుపరిస్థితులు సంభవిస్తున్నాయి. పదేళ్లకిందట వచ్చటిపైర్లతో సస్యశ్యామలంగా ఉన్న గ్రామాల్లో నేడు ఎటు చూసినా బీడు భూములతో,

తీవ్ర కరువు పరిస్థితులను కూడా తట్టుకోగలిగే అడవి ఆముదం

తాగేందుకు నీరు కూడా కరువైన అత్యంత దుర్భర పరిస్థితులు నెలకొన్నాయి. ఇలాంటిపరిస్థితుల్లో 'జీవఇంధన' వనరులుగానే కాకుండా బహుళ ప్రయోజనాలను ఇచ్చే ఆడవి ఆముదం, కానుగవంటి మొక్కల పెంపకానికి సంబంధించిన కార్యక్రమాలను పెద్దఎత్తున చేపట్టాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని శాస్త్రవేత్తలు సూచిస్తున్నారు. దీర్ఘకాల ప్రయోజనా

లను ఇచ్చే కల్పతరువువంటి ఇలాంటి వనరుల అభివృద్ధిపై గ్రామీణ ప్రజలను చైతన్యపరచాలనేది వారి అభివ్రాయం. భారత్ లో దాదాపు 300రకాల చెట్ల విత్తనాల నుంచి 'జీవ ఇంధనాలను' సేకరించేందుకు అవకాశాలున్నప్పటికీ ప్రతి కూల పరిస్థితులను కూడా తట్టుకోగలిగే కానుగ, అడవి ఆముదం అత్యంత ప్రాముఖ్యతను సంతరించుకొన్నాయి. మన

దేశంలో కోటి హెక్టార్లలో కానుగ, అడవి ఆముదం చెట్లను అభివృద్ధి చేయగలిగితే ఏటా 2.5 కోట్ల టన్నుల డీజిల్ తో ప్రత్యామ్నాయ ఇంధనాన్ని పొందవచ్చునని శాస్త్రవేత్తలు అంచనా వేశారు. అంతేకాక, ఇందుకు సంబంధించిన ఉత్పత్తి ప్రక్రియల్లో వెలువడే 7 కోట్ల టన్నుల పిప్పి నుంచి ఉత్పత్తి అయ్యే బయో గ్యాస్, భారత్ లో ఏటా వెలికి

తీసే నేలబొగ్గుకు సమానమని పేర్కొన్నారు. ఒకవేళ 3 కోట్ల హెక్టార్ల భూమిలోకానీ కానుగ, అడవి ఆముదం చెట్లను పెంచితే, డీజిల్, పెట్రోల్ వంటి సంప్రదాయ ఇంధన వనరుల వినియోగాన్ని పూర్తిగా నిలిపివేయవచ్చునని వారు వివరించారు. దేశంలో 7-13 కోట్ల హెక్టార్ల బీడుభూములు ఉన్నాయని, అంతేకాకుండా (మిగతా 2వ పేజీలో)